

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudkyň Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a Mgr. Blanky Fauré v právní věci

žalobkyně: **Finotéka.cz s.r.o.**, IČO 03582302
sídlem Maiselova 59/5, 110 00 Praha 1
zastoupena advokátem Mgr. Janem Szwarcem
sídlem Na Kopečku 1280/7, 180 00 Praha 8

proti
žalovanému: **F. S.**, IČO xxx
sídlem xxx, xxx
zastoupen advokátem JUDr. Jiřím Obršlíkem
sídlem Rohanské nábřeží 678/23, 186 00 Praha

pro zaplacení 117 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 9. října 2023, č. j. 39 C 385/2022-67,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o věci samé co do částky 2 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně od 1. 10. 2022 do zaplacení **mění** tak, že žaloba se v tomto rozsahu zamítá, jinak se rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé **potvrzuje**.
- II.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně 55.500 Kč a na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 14 520 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Jana Szwarce, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje B. Ch.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem rozhodl soud I. stupně takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni

částku ve výši **50 000 Kč** spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 50 000 Kč od 1. 10. 2022 do zaplacení,

částku ve výši **45 000 Kč** spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 45 000 Kč od 1. 10. 2022 do zaplacení,

částku ve výši **10 000 Kč** spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 10 000 Kč od 26. 8. 2022 do zaplacení,

částku ve výši **10 000 Kč** spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 10 000 Kč od 28. 9. 2022 do zaplacení,

částku ve výši **2 000 Kč** spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 2 000 Kč od 1. 10. 2022 do zaplacení,

to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 56 177,60 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

2. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že takto soud rozhodl o žalobě žalobkyně odůvodněné tím, že mezi účastníky byla dne 17. 6. 2022 uzavřena smlouva o obchodním zastoupení (dále jen Smlouva). Žalovaný však nedodržel výpovědní dobu a porušil smlouvu, za což žalobkyni přísluší smluvní pokuta ve výši 50 000 Kč. Žalovaný je též povinen vrátit žalobkyni zálohu na budoucí, doposud nevzniklé provize, která byla žalovanému vyplacena na základě jeho zálohové faktury ve výši 45 000 Kč. Dále je žalovaný povinen žalobkyni nahradit vynaložené náklady z titulu úhrady registračního poplatku ČNB ve výši 2 000 Kč, podnájemné za kancelářské místo na měsíc 07/08 2022 ve výši celkem 20 000 Kč, to vše dle jednotlivých ustanovení uzavřené smlouvy.
3. Žalovaný uvedl, že je ochoten zaplatit žalobkyni polovinu vratné zálohy, zbytek však nikoliv. Potvrdil, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva a v souvislosti s tím i smlouva o podnájmu kancelářského místa, vše ze dne 17. 6. 2022. Žalovaný má však za to, že mezi účastníky nebyl uzavřen obchodní smluvní vztah, ale zastřený pracovněprávní vztah, ve smyslu § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti. Vzájemná práva a povinnosti smluvních stran je tak třeba posuzovat dle pracovněprávních předpisů. Potvrdil, že obdržel 45 000 Kč jako zálohu na budoucí provize, nicméně má za to, že mu za dobu výkonu práce od 1. 7. 2022 do 25. 8. 2022 náleží mzda podle pracovněprávních předpisů. Žalovaný tak podle § 98 o. s. ř. uplatnil formou započtení proti nároku žalobce na vrácení zálohy ve výši 43 535 Kč svůj nárok na mzdu za odpracovanou dobu (25 odpracovaných dnů z 31 kalendářních za měsíc srpen 2022 a za celý měsíc červenec 2022).
4. Žalobkyně tvrzení žalovaného o uzavřeném pracovněprávním vztahu sporovala.
5. Soud I. stupně provedl dokazování, a poté uzavřel, že žaloba je zcela důvodná.
6. Odkázal na ustanovení § 2483 občanského zákoníku, upravující smlouvu o obchodním zastoupení, dále na jednotlivá ustanovení zákona č. 170/2018 Sb. a 257/2016 Sb. Soud I. stupně uzavřel, že mezi účastníky došlo k uzavření smlouvy o obchodním zastoupení, jejímž účelem byla vzájemná spolupráce při distribuci pojištění podle zákonů č. 170/2018 Sb. a zprostředkovávání spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb. a dalších úvěrů zákazníků dle § 2483 a následujících o. z. Žalovaný je zapsán v živnostenském rejstříku s předmětem podnikání, mimo jiné zprostředkování obchodu a služeb, je držitelem Osvědčení o úspěšném absolvování odborné zkoušky pro poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení a spotřebitelského úvěru na bydlení od České bankovní asociace. Žalovaný jako obchodní zástupce uzavřel smlouvu dne 17. 6. 2022 a dne 24. 8. 2022 smlouvu ukončil,

bez bližšího důvodu. Žalobkyně vyzvala žalovaného k dodržení výpovědní lhůty a následně i k úhradě dlužných částek, které jsou žalovány. Mezi účastníky též došlo k uzavření smlouvy o podnájmu kancelářského místa a poskytování administrativního servisu, za částky uvedené v žalobě.

7. Daný právní vztah soud I. stupně neposoudil jako pracovněprávní. Zdůraznil, že žalobkyně vystupuje jako samostatný zprostředkovatel pojištění, s ohledem na zákonnou úpravu mohl sjednanou činnost pro žalobkyni vykonávat žalovaný výlučně jen v obchodním vztahu jako podnikatel. Žalovaný tento vztah ukončil dopisem ze dne 24. 8. 2022, avšak neuvedl žádné důvody, proč tak činí, ač tak učinit měl. Toto jeho jednání je tak neplatné a neúčinné. Uvedeným porušením smlouvy vzniklo žalobkyni právo na uplatnění smluvní pokuty ve výši 50 000 Kč, dle čl. 7 odst. 3 a čl. 8 odst. 1 Smlouvy. Protože žalovaný neprovedl pro žalobkyni žádnou činnost, je oprávněný i požadavek žalobkyně na vrácení zálohy ve výši 45 000 Kč, jejíž proplacení žalovaný nespороval, naopak odsouhlasil, dle čl. 6 odst. 3 Smlouvy. Dále má žalobkyně právo na náhradu nákladů vynaložených na registrační poplatek v ČNB pro vázaného zástupce v oblasti úvěrů ve výši 2 000 Kč, což žalovaný nespороval, dle čl. 3 odst. 5 Smlouvy. Konečně má právo i na $2 \times 10\,000$ Kč za podnájmu kancelářského prostoru za měsíce červenec a srpen 2022, dle čl. 3 odst. 3.1. Smlouvy o podnájmu kancelářského místa.
8. Soud dále výslovně uvedl, že námitku započtení ze strany žalovaného, odůvodněnou jeho nárokem na mzdu, nepovažoval za důvodnou. Další důkazy směřující k prokázání pracovněprávního vztahu, což soud nepovažoval za důvodné s ohledem na jeho posouzení věci.
9. Výrok o úrocích z prodlení byl soudem odůvodněn odkazem na § 1968 a § 1970 o. z., jakož i na vládní nařízení č. 351/2013 Sb. O nákladech řízení bylo rozhodnuto s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. s tím, že žalobkyně byla v řízení zcela úspěšná a náklady vznikly za zaplacený soudní poplatek a za právní zastoupení advokátem, který byl současně plátcem DPH.
10. Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání žalovaný. V odvolání zejména vytýkal soudu I. stupně, že neprovedl navržené dokazování výsledkem svědků, kteří by mohli potvrdit, že vztah účastníků byl zastřeným pracovněprávním vztahem, který je zakázán pracovněprávními předpisy. Tito navržení svědci se nacházejí ve stejném právním postavení vůči žalobkyni, jako byl žalovaný. Obchodní model žalobce je formálně ve smlouvě označen jako obchodní, ve skutečnosti se však jedná o vztah pracovněprávní. Soud však opomenul provést řádný výklad právních předpisů, který by byl souladný se zákonem. Zákon č. 170/2018 Sb. totiž nelze vykládat tak, že v oblasti tímto předpisem upravené nelze vykonávat práci jako zaměstnanec v pracovněprávním vztahu k podnikateli, platné předpisy totiž umožňují, aby podnikatel činnost vykonával buď svými zaměstnanci, anebo prostřednictvím svých dodavatelů. Při aplikaci každého z těchto obchodních modelů musí být dodržovány platné právní předpisy. Nelze tedy konstatovat, že při výkonu činnosti dle zákona č. 170/2018 Sb. shora uvedené pracovněprávní předpisy neplatí. Soud tak chybně pominul vzájemný pracovněprávní nárok uplatněný žalovaným.

Namítal dále, že soud se nezabýval tím, zdali jsou žalobní tvrzení jednoznačná, zejména žalobcem uplatněný nárok na smluvní pokutu, který žalobce uplatnil s odůvodněním, že vyplývá z nedodržení výpovědní doby. Tento nárok nebyl řádně specifikován. Žalovaný dále odkázal na své další výhrady uplatněné již v rámci řízení před soudem I. stupně. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, popřípadě, aby jej změnil tak, že žalobu zamítne a žalovanému přizná právo na náhradu nákladů řízení.
11. Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalovaného poukazovala na správnost závěrů soudu I. stupně, ať již skutkových, tak právních. Vyvracela jednotlivé odvolací námitky žalovaného, když zejména zdůrazňovala, že vůle stran účastníků řízení směřovala k uzavření obchodní

smlouvy, nikoliv smlouvy pracovněprávní. Žalovaný přitom neměl žádnou povinnost tuto vůli akceptovat, nebylo na žalobkyni žádným způsobem osobně či hospodářsky závislý a za účelem výkonu sjednané činnosti si též zajistil oprávnění, aby ji mohl vykonávat. K uvedenému odkázala na závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. listopadu 2010, č. j. 6 Ads 48/2009-87, který se k možnosti smluvní volby vyslovil. Závěry doslovně citovala. K další odvolací námitce žalobkyně zdůraznila, že nedodržení výpovědní doby, což je důvodem žalobního nároku na smluvní pokutu, žalovaný nikdy nerozporoval a netvrdil, že by výpovědní lhůtu v délce tří měsíců dodržel. Žalobkyně navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí potvrdil a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení 6 080 Kč ve stanovené lhůtě.

12. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212a, při nařízeném jednání. Dospěl k závěru, že odvolání převážně důvodné není.
13. Podle § 555 odst. 1, 2 OZ právní jednání se posuzuje podle svého obsahu. Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy.

Podle § 556 odst. 2 OZ při výkladu projevu vůle se přihlédne k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přiřkládají.

14. Soud I. stupně v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci a převážně správně (vyjma požadavku na zaplacení částky 2 000 Kč s příslušenstvím z titulu úhrady registračního poplatku zaplaceného žalobcem ČNB) věc posoudil i po stránce právní.

Z hlediska skutkového stavu odvolatel namítal neúplná zjištění, tj. absenci výsledku navržených svědků, a to ve vztahu k jeho tvrzení o zastřeném jednání, neboť ve skutečnosti měl být mezi ním a žalobcem uzavřen pracovněprávní vztah. Právě k tomuto tvrzení směřovaly navržené výsledky svědků, kteří – obdobně jako žalovaný – ve skutečnosti měli být zaměstnanci žalobce, nikoliv jeho obchodními partnery.

Soud I. stupně však nepochybil, jestliže výsledky navržených svědků neprovedl. Pro rozhodnutí věci bylo totiž podstatné, jaký právní vztah byl uzavřen mezi žalobcem a žalovaným, nikoliv v jakém právním vztahu se nacházely osoby označené za svědky. Je totiž zřejmé – a v této námitce dává odvolací soud zapravdu odvolateli, že výkon činností obchodního zástupce v rozsahu, který byl mezi žalobcem a žalovaným sjednán, může být vykonáván i jeho zaměstnanci v rámci pracovněprávního vztahu, přičemž v tomto směru odvolací soud zcela odkazuje na výklad provedený v obdobné právní věci NSS v rozhodnutí ze dne 16. listopadu 2010, č. j. 6 Ads 48/2009-87, na nějž poukázal ve svém vyjádření žalobce. Vždy totiž záleží na volbě účastníků toho kterého právního vztahu, tj. zdali se rozhodnou pro obchodněprávní vztah, který je výhodný například z hlediska možnosti obchodního zástupce podnikat i v dalších oborech, anebo uzavřou pracovněprávní vztah, který zaměstnance pracovně váže pouze k zaměstnavateli, avšak přináší mu materiální jistoty.

Pro závěr, že v daném případě byl mezi účastníky uzavřen vztah obchodněprávní, tj. vyplývající z písemné smlouvy o obchodním zastoupení, byl v dané věci dostatečně zjištěn skutkový stav, a to k důkazu provedenými listinami, z nichž je třeba akcentovat zejména smlouvu o obchodním zastoupení, o podnájmu kanceláře, o způsobu odměňování žalovaného formou provizí ze získaných obchodů, o tom, že sám žalovaný tento vztah ukončil výpovědí smlouvy o obchodním zastoupení.

Žalovaný tedy sice tvrdil, že daný vztah byl ve skutečnosti vztahem pracovněprávním, o čemž mají svědčit změny tohoto vztahu nastalé v jeho průběhu, kdy si nemohl domů odnášet „pracovní pomůcky“ a musel dodržovat „pracovní dobu“, protože by měl mít také nárok na „pracovní odměnu“, kterou započítal proti uplatněnému nároku, avšak tato tvrzení o zastřeném pracovněprávním vztahu prokázána nebyla. Jednak je zřejmé, že žalovaný do obchodního

vztahu s žalobcem vstupoval výslovně jako podnikatel, s uvedením svého IČO, podnikatelských oprávnění, která daný vztah vyžadoval, v průběhu obchodního vztahu žalovaný čerpal příslušené majetkové benefity, které jsou příznačné pro obchodní vztah (zálohy na provize). Tento vztah také jako obchodní vypověděl, když ve výpovědi výslovně zmínil ukončení smlouvy o obchodním zastoupení. Z tvrzení žalovaného současně nevyplynulo, že by se kdy vůči žalobci domáhal jakýchkoli požitků či listin, které jsou signifikantní pro pracovněprávní vztah, tj. pracovní smlouvy, mzdy, odvodů na sociální a důchodové zabezpečení, zápočtových listů atp. Bylo třeba přihlídnout i k tomu, že se svojí verzí, že byl zaměstnancem, nikoliv obchodním zástupcem, přišel teprve tehdy, kdy žalobce zahájil dané soudní řízení.

Lze tedy shrnout, že žalobce v řízení svoji skutkovou verzi o zastřeném pracovněprávním vztahu tvrdil nejen v rozporu s všemi důkazy, které byly v řízení provedeny, ale i v rozporu s tím, jak se v rámci daného právního vztahu choval. Při výkladu projevu vůle dle § 556 odst. 2 OZ proto soud I. stupně správně uzavřel, že nejen žalobce, ale i žalovaný měli v úmyslu uzavřít řádný obchodněprávní vztah dle písemné smlouvy o obchodním zastoupení a písemné smlouvy o podnájmu kanceláře. Tento vztah sice žalovanému posléze přestal vyhovovat, což však nezpůsobuje zánik práv a povinností a vznik sankcí, na které má žalobce vůči žalovanému nárok.

Výši sankce (smluvní pokuty 50 000 Kč) za nedodržení výpovědní doby vyplývající ze smlouvy, výši nároku na vrácení zálohy na provizi (40 000 Kč), na kterou žalovanému nevznikl nárok, žalovaný ani nespороval a soud I. stupně tyto částky, včetně doby prodlení a z toho vyplývajících úroků z prodlení, řádně odůvodnil ve svém rozsudku. Stejně tak byl řádně odůvodněn i nárok na úhradu podnájemného, když žalovaný ke svému tvrzení, že písemná smlouva v tomto směru neplatila a fakticky se mělo jednat o bezplatné užívání kanceláře, žádné relevantní důkazy neoznačil.

Pouze ve vztahu k nároku na úhradu poplatku ve výši 2 000 Kč s příslušenstvím žalovaný důvodně namítal, a to již před soudem I. stupně, že žalobce nedodržel postup, který byl mezi účastníky ve Smlouvě o obchodním zastoupení dohodnut, tj. že jej nejprve žalovanému vyfakturuje a teprve poté za žalovaného tento registrační poplatek u ČNB zaplatí. Po zopakování dokazování v odvolacím řízení přečtením příslušného článku čl. 3 odst. 5 Smlouvy a zjištění stanoviska žalobce, který uvedl, že skutečně žádnou fakturu na tento poplatek žalovanému nezaslal, má odvolací soud za to, že ve smyslu uvedeného článku Smlouvy, který žalobce nedodržel, žalobce na úhradu registračního poplatku vůči žalovanému nemá. Žalovaný se zaplacením tohoto registračního poplatku ze strany žalobce ani nikterak neobohatil a žádnou svoji povinnost neporušil.

15. Ze všech shora uvedených důvodů postupoval odvolací soud dle § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. a napadený rozsudek jen co do částky 2 000 Kč s příslušenstvím změnil a žalobu v tomto rozsahu zamítl; jinak jej, jako věcně správný, dle § 219 o. s. ř. potvrdil.
16. O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 2 o. s. ř. a § 142 odst. 3 o. s. ř. za situace, kdy žalobce byl ve sporu neúspěšný jen v nepatrné části 2 000 Kč s příslušenstvím.

Má proto právo na plnou náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, a to z puncta 115 000 Kč. Náklady řízení vzniklé před soudem I. stupně za úkony, které soud I. stupně správně specifikoval, proto tvoří: odměna – 5700 Kč x 7 + 21 % DPH, režijní paušál – 300 Kč x 7 + 21 % DPH, soudní poplatek – 4680 Kč. Celkové náklady řízení s vyčíslením DPH: 55 500 Kč.

Náklady řízení v odvolacím řízení byly stanoveny za 2 úkony (vyjádření advokáta a účast při odvolacím jednání). Náklady odvolacího řízení tvoří: odměna – 5700 Kč x 2 + 21 % DPH, režijní paušál – 300 Kč x 2 + 21 % DPH. Celkové náklady řízení s vyčíslením DPH: 14 520 Kč

Lhůta a místo k plnění náhrady nákladů řízení byly stanoveny dle § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání, které se podává ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu prvního stupně, za podmínek § 237, § 239 a násl. o. s. ř.

Praha 13. března 2024

JUDr. Marcela Kučerová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje B. Ch.